

סודות שגילינו לכולם

שתיים עשרה שיחות אינטימיות (ומונולוג אחד)

יונתן לוי

אוצרת: קרן זלץ

8.6.24-10.5.24

תערוכת היחיד החדשה של יונתן לוי ממשיכה את עיסוקו בנושאים של גבולות, מיניות, תשוקה ומערכות יחסים. בפרויקט זה, שצולם במהלך חמש השנים האחרונות, לוי הזמין נשים בטווח גילאים רחב לקיים שיחה גלויה מול מצלמה שצילמה ללא הפסקה, מתוך ידיעה שהן לוקחות חלק ביצירת אמנות שתהפוך בסופו של דבר לתערוכה. השיחות התקיימו בסטודיו האמן, שעוצב באופן מינימליסטי - רקע שחור, שני כסאות ותאורה. זכות הוטו על שימוש בשיחה שהוקלטה נותרה אצל האישה, עניין עקרוני בדרך פעולתו של לוי.

לוי והנשים שהוא פוגש משתפים חוויות, זכרונות ומחשבות פילוסופיות, הם מתחלפים בתפקיד השואל והנשאל תוך כדי הדיאלוג, משוחחים בישרות, וחושפים מחשבות שלרוב נשארות בין האדם לעצמו. הצופים מוזמנים להקשיב לדיאלוגים, ולהפוך למשתתפים דרך מבט שאינו שיפוטי. השיחות שהתקיימו בסטודיו של לוי, מנוטרלות מרעשי רקע חיצוניים, הצליחו לגעת בשאלות אינטימיות שבדרך-כלל אינן נשאלות. בניגוד לשיחה טיפולית למשל, שבה יש היררכיה וחלוקת תפקידים ברורה בין שני הצדדים, כאן המבוכה היא לפעמים הדדית, וכך גם השתיקות המשתררות במהלך הצילום, והצופה מוזמן אף הוא לנוע בין שני הקטבים האלו. נושאי השיחה שעלו במפגשים עסקו בסוגיות של גיל, והאופן שבו הוא משפיע על הצורך והרצון להרגיש נחשק ובעל מאווים, זאת לצד מחשבות על מיניות המתקיימת בין הגבולות של המרחב הפרטי והציבורי.

החלל הפנימי והמוחשך של התערוכה מוקדש לשיחות עם הנשים, דרך שבעה מסכי טלוויזיה הפועלים בסנכרון, כך שבכל פעם מסך אחד מתעורר וממשיך את השיחה ממקום שבו הוא נעצר, עד לרגע שבו הוא ייקפא שוב. הרצף שנוצר אינו מחויב למהלך השיחה השלם עם כל מצולמת, ולוי מרכיב מחדש מתוך המקטעים סיפור בקולות שונים, שאין בו רגע מכריע או שיא, אלא דינמיקה ומקצב של חיים מלאי סתירות ותהיות.

בזמן המעברים בין קטע שיחה אחד לשני המסך נעצר, ונותר צילום סטטי של האישה ושל לוי. הפרגמנט המנותק הזה, שבו לא מתקיימות מילים, גורם לנו להתעכב על הבעת פניהם של המשוחחים, ולהביט בידיים ובגוף המביעים לעיתים יותר מהכל את מה שמרגישים באמת. המתח שנוצר בין המשכיות השיחה ובין האפשרות לעצור אותה בנקודה

מסוימת, משמר את הדיכטומיה המובנית שבין הדימוי הנע לדימוי הקפוא, ומהדהד את המעבר העדין בין סוד שמור, לרגע חשיפתו בפני אדם אחר.

אחת מהשיחות המצולמות בתוך הרצף המוקרן היא למעשה מונולוג של לוי כשהוא יושב ולידו כיסא ריק. המונולוג נפתח במשפט "הסרטים עצמם אמורים להיות מאוד מינוריים במה שקורה שם", ולאחר פאוזת קטנה ממשיך לוי ואומר "אבל האמת, אף אחת לא שאלה אותי את השאלה הזאת". שני משפטים אלו נוגעים במהות של השיחות - השאלות האינטימיות לצד הסיפורים המינוריים שמסופרים מפיהן של הנשים.

בחלל הכניסה לתערוכה ניצבים שני דימויים זה לצד זה, מציעים נקודת מוצא וסיום לתוך החלל בו מתקיימות השיחות. הדימוי הראשון הוא הדפסה גדולת-ממדים שבה נראה הסטודיו של לוי, בו צולמו השיחות. לוי עומד לצד הכסאות, מבטו מהורהר ומרחיק למחוזות שנמצאים מחוץ לצילום. הצילום חושף את אמצעי הייצור של קטעי הוידאו: תאורת הפלאש והחצובה, שולי הבד השחור שמסתירים ומגלים את החלק האחורי של הסטודיו. לא נוכל לדעת אם צילום זה נלקח לפני מפגש או אחריו, האם יש בו ציפייה לקראת הבלתי נודע, או שקיעה לתוך משקעי השיחה שנותרו לאחר סיומה.

הדימוי השני הוא הקרנה של טקסטים הנמתחים ונעים על גבי הקיר, רצים קדימה ומתחלפים, כמו לוח מבזקי חדשות. שבירי הטקסטים לקוחים מתוך השיחות עם הנשים, ובדומה לפעולת החיבור בחלל הוידאו הפנימי, גם בהקרנה הם מתאספים לכדי משפט ארוך ומגומגם. הצופים בקטעי הוידאו יכולים אולי לזהות משפטים שנאמרו, או להתעכב על נקודה כלשהי שחמקה מהם בעת הצפייה. ההפרדה בין הטקסט והדמות שאמרה אותו, מרחיקה את הסיפור מן המקום האישי למרחב קולקטיבי מדומיין שיש בו ריבוי קולות מחד, וחוויות משותפות מאידך.

הפרויקט של לוי בודק כיצד בפעולה האמנותית קיים הפוטנציאל למימוש הרצונות העזים והכמוסים של היוצר ושל המצולמת, שבחרו באופן מודע להתנתק לרגע מחיי היום יום, להיכנס למרחב הסטודיו ולצאת להרפתקה. זהו מסע אישי של הנשים ולוי, שחומק מגבולות הדוקומנטרי למחוזות שבהן האמת נמצאת איפשהו בין הזיכרונות שלנו, לבין הדרך שבה אנו מספרים אותם. התוצאה היא פעולה פרפורמטיבית של מחוות גופניות, מילים ושתיקות, הנוגעות יותר מכל בחיים עצמם.

קרן זלץ, אוצרת התערוכה

תודה מקרב לב לכל הנשים שהיו נכונות להשתתף בתהליך המחקרי שלי.
תודה מיוחדת למירי סגל, שליוותה והינחתה אותי בשלבים הראשונים, ושבצעדיה כל זה לא היה בא לעולם.

יונתן